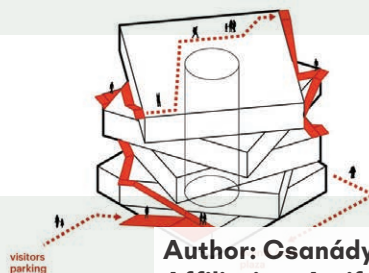

01

Author: Csanády, Pál

Affiliation: Artifex Kiado

Title: PORT STORYTELLING MACHINE

Citation: Metszet, Vol 16, No 3 (2025), pp 32-37,

DOI: 10.33268/Met.2025.3.4

<https://doi.org/10.33268/Met.2025.3.4>

Received: 06 May 2025

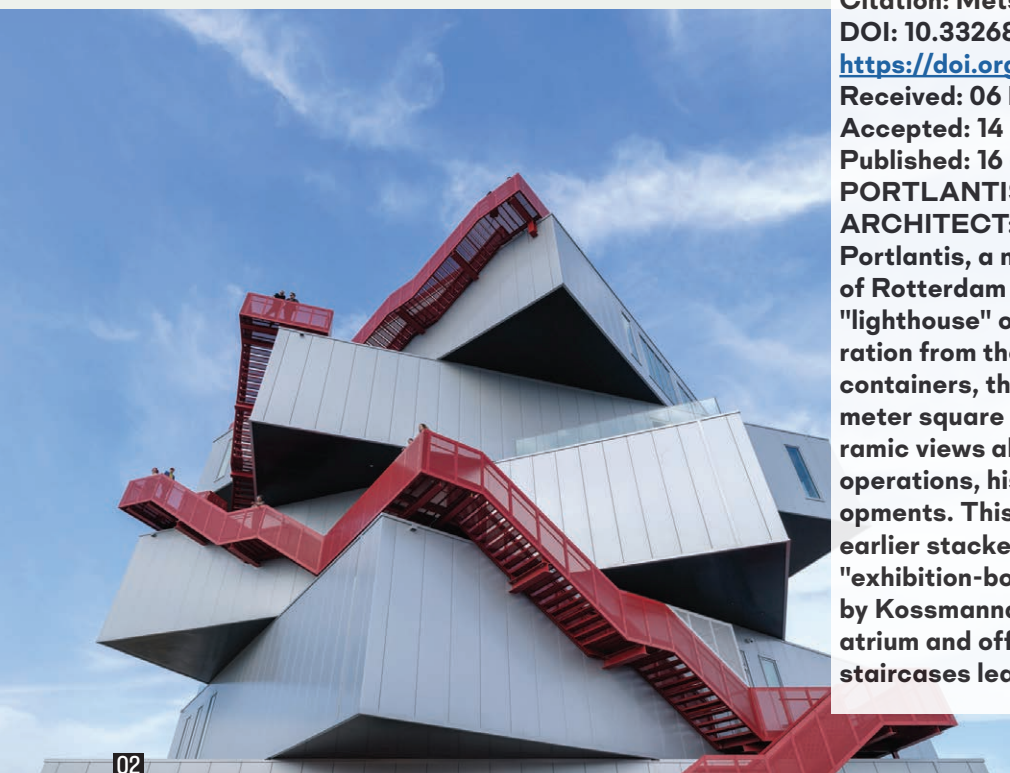
Accepted: 14 May 2025

Published: 16 June 2025

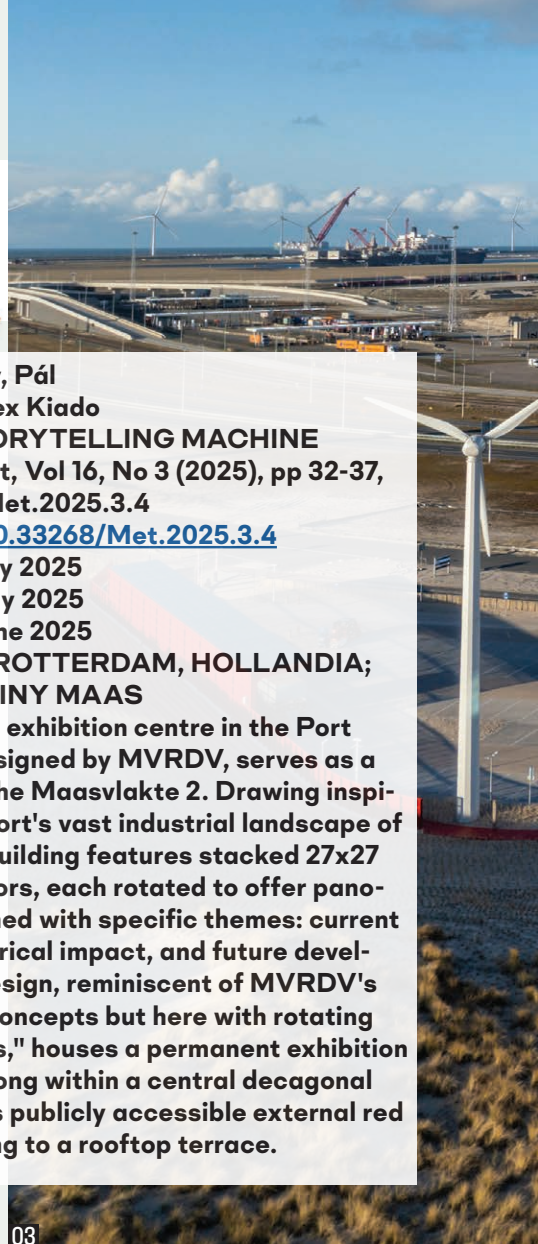
PORTLANTIS, ROTTERDAM, HOLLANDIA;

ARCHITECT: WINY MAAS

Portlantis, a new exhibition centre in the Port of Rotterdam designed by MVRDV, serves as a "lighthouse" on the Maasvlakte 2. Drawing inspiration from the port's vast industrial landscape of containers, the building features stacked 27x27 meter square floors, each rotated to offer panoramic views aligned with specific themes: current operations, historical impact, and future developments. This design, reminiscent of MVRDV's earlier stacked concepts but here with rotating "exhibition-boxes," houses a permanent exhibition by Kossmanndejong within a central decagonal atrium and offers publicly accessible external red staircases leading to a rooftop terrace.

02

03

KIKÖTŐMESÉLŐ GÉPEZET

PORTLANTIS | ROTTERDAM, HOLLANDIA

Aki hozzám hasonlóan évtizedek óta követi az MVRDV munkásságát, annak bizonyára eszébe jut a hannoveri kiállítási pavilonjuk, amelyben Hollandia tájait „stószolták” fel egy épületben. A Portlantis hasonló funkciójú, csak míg ott a tájak sorakoztak egymás felett, itt a kiállító-dobozok forognak a tájak felé: az útra, a folyóra, a kikötőre, a dűnékre és a tengerre.

- 01 A szerkesztés diagramja: a szintek elcsavarása, plusz lépcsőszalag
- 02 Piros lépcsőszalag dobja fel a kompozíciót
- 03 Lábunk előtt Európa legnagyobb kikötője

01
02

ÉPÍTÉSZ | ARCHITECT
Winy Maas

FOTÓ | PHOTO
Ossip van Duivenbode

SZERZŐ | AUTHOR
Csanády Pál PhD

—A kiállítás témája a kikötő maga, s amiről szó van, Európa legnagyobb kikötője, ami egyben a legnagyobb szennyező is, közel 14 millió tonna éves szén-dioxid-kibocsátással. [1] Most a kikötő történelme egyik legjelentősebb átalakulását éli át: a fenntartható, energiatakarékos működés felé halad. A márciusban megnyílt Portlantis ezt akarja megmutatni.

—„Abban a rendkívüli helyzetben voltunk, hogy nem volt kollekciónk, csak egy történetünk volt [2] – magyarázta Piet-Harm Sterk, a BIND kreatív igazgatója a Designboomnak. – Azzal kezdtük, hogy megtaláltuk a tökéletes helyet a történet elmeséléséhez, és ma itt tartunk. Szerintünk ez a tökéletes hely, mert az egyik oldalon a világ legmodernebb kikötőjét látjuk, a másik oldalon pedig a tengert.” [3]

—A Portlantis a kikötő (természetesen mesterségesen létrehozott) Maasvlakte 2-es partszakaszán, a tengerpart hangsúlyos helyén épült fel, és már messziről látható

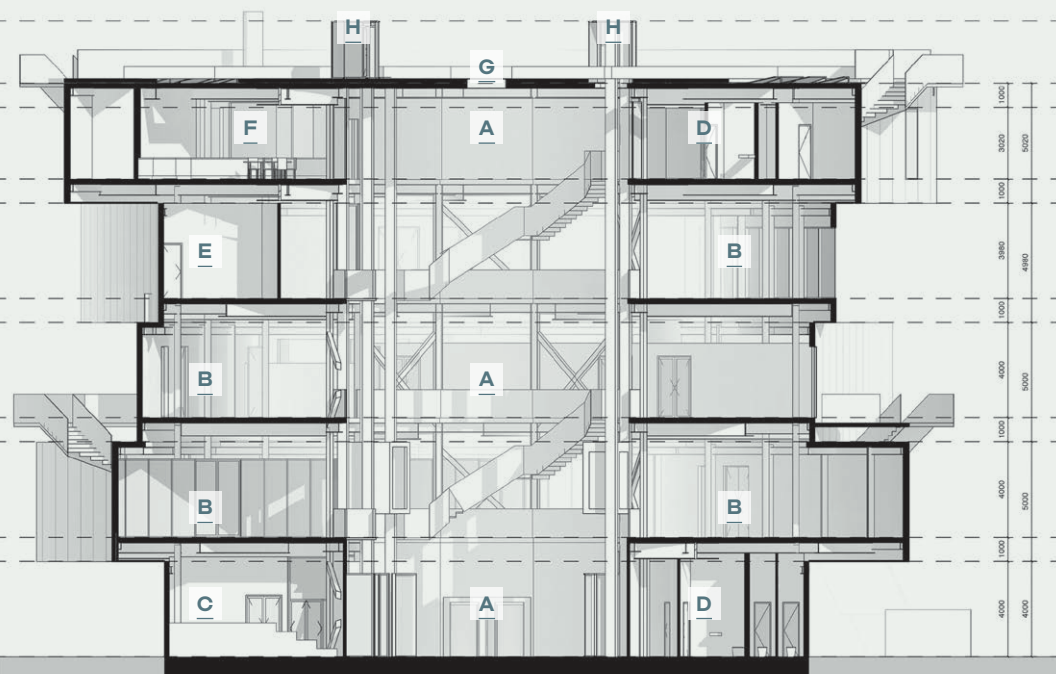
világítótoronyként működik. Oktatási küldetését gyakorlatias, lényegretörő módon teljesíti: a kikötő szellemét tükrözi egyszerű funkcionalitásával, drámai megjelenésével és ipari anyaghasználatával. Az épület formája közvetlen válasz a belső és külső tevékenységekre: minden emelet 27x27 méteres négyzet alaprajzú, és egy-egy irányba hatalmas panorámaablakkal rendelkezik. Az első emelet Rotterdam jelenlegi kikötői tevékenységeire összpontosít, míg a második emelet a kikötő történelmi hatását tárja fel. A harmadik emelet a jövőbe tekint, a kikötő jövőjével és a kikötő globális kontextusban betöltött szerepének alakulásával foglalkozik.

—Az egyes szintek tájolása, valamint a teljes megnyitás iránya az adott szint funkciójához igazodik: a földszinti kávézó ablaka nyugatra néz, és bensőséges kilátást kínál a dűnékre, míg a negyedik emeleti étterem vendégei a naplementét szemlélhetik az Északi-tenger felett, vagy a kikötő esti, kivilágított látképét csodálhatják.

03
06

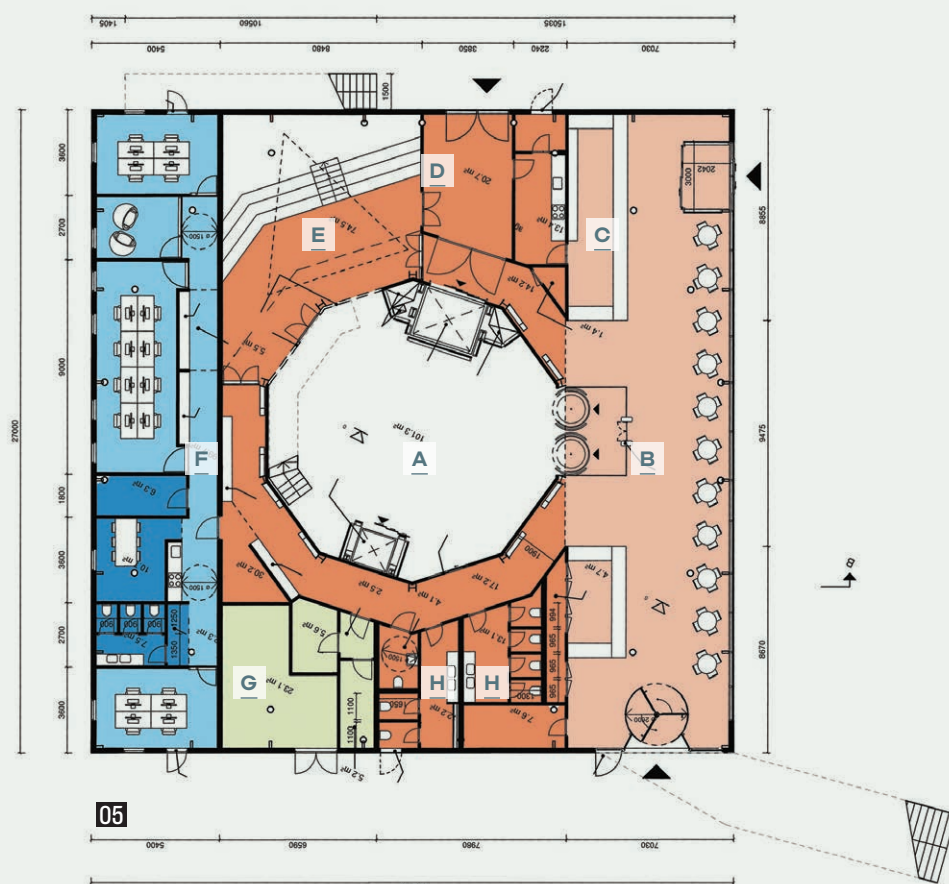
05

04

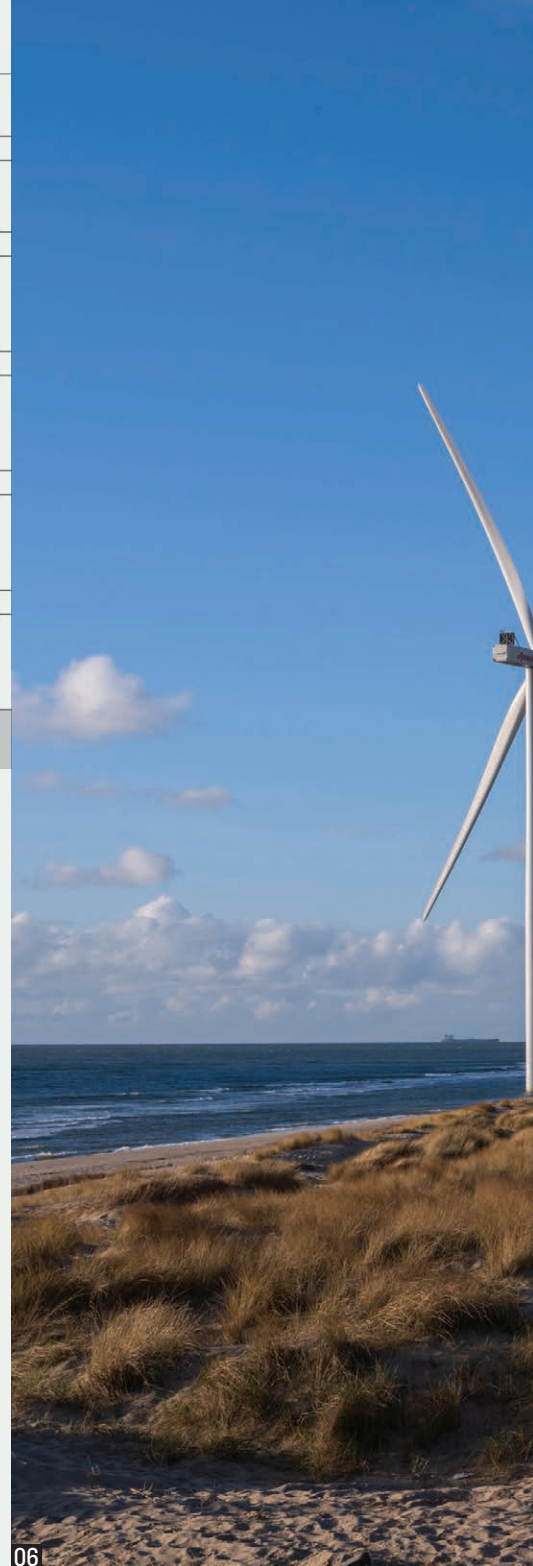
04

A	Átrium	E	Előadótér előtere
B	Kisállítótér	F	Étterem
C	Gyerekek gyülekezőhelye	G	Járható felülvilágító
D	Kiszolgálótér	H	Lift

05

A	Átrium	E	Gyerekek gyülekezőhelye
B	Előtér	F	Irodák
C	Kávézó	G	Gépezet
D	Személyzeti bejárat	H	Toalett

06

- 04 Metszet a központi átriumon át
- 05 Földszinti alaprajz
- 06 Bár a feltöltés mesterséges, a természet hamar belakta a partot

—Winy Maas a rotterdami kikötő kiterjedt infrastruktúrájából merített ihletet, ahol hatalmas dobozok és konténerek uralják a tájat. „Végigtúráztam és végigbicikliztem az egész gigantikus infrastruktúrát – mondja Maas, aki a projektet a rotterdami befejezés előtt mutatta be a Designboomnak. – Ez Hollandia »cukiságának« ellentéte. A kikötői táj eme mérete miatt valami »aranyosat« csináltunk. Hogyan versenyezhetünk volna a hatalmas szélmalomokkal és az infrastruktúra gigantikus dobozaival?”

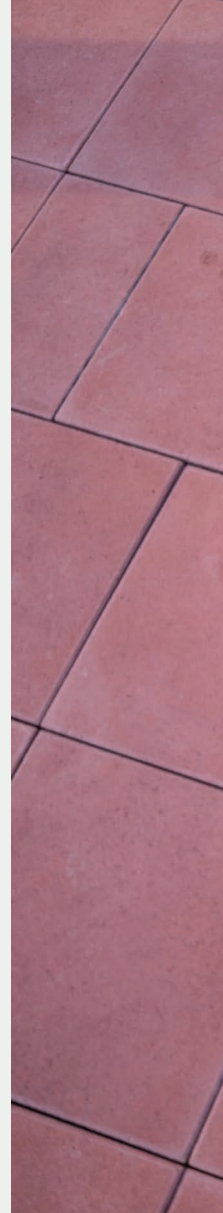
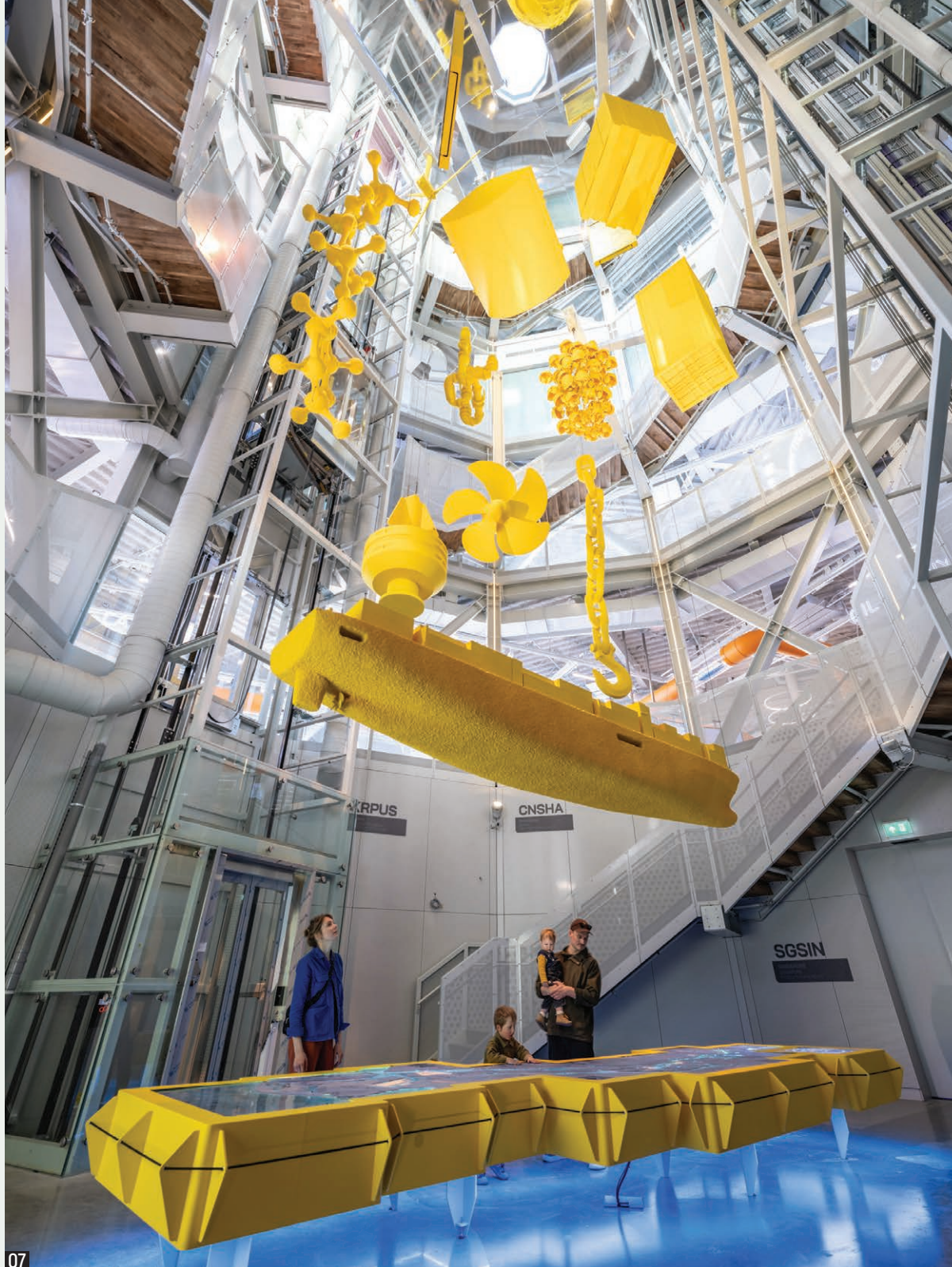
—A három középső szintre elosztva található az állandó kiállítás, amelyet a Kossmanndejong tervezett, és amely az ipari környezethez illeszkedő tárgyakból áll. Az épület középpontjában egy 22 méter magas, tíszög alaprajzú

átrium található, amely önálló kiállítótérként is funkcionál. Ennek közepén egy kinetikus szobor függ, míg a földszinten egy Rotterdam kikötőjét ábrázoló makett fogadja a látogatókat. A látványos teret tükrözött mennyezet teszi még lenyűgözőbbé, megkettőzve a magasság érzetét, míg a földszinti forgóján belépve a kiállítás csak akkor tárul fel, amikor a látogatók belépnek az épület hatalmas belső terébe.

—Az épület külső részén a szintek elforgatása kis teraszokat eredményez, amelyeket élénkpiros lépcsők kötnék össze. Ezek csigavonalban vezetnek felfelé, egészen a tetőteraszra. Ez az útvonal ingyenesen látogatható, így az épület kilátóként is működik.

07
08

02

—„A Portlantis egy világítótorony, figyelemfelkeltő, ugyanakkor egyfajta őrtorony is – mondja Winy Maas. – Ha valaki Rotterdamban él, a kikötő ott van a horizonton – ’ott van valahol’, és sokan valójában nem tudják, mi zajlik ott. A Portlantis lehetőséget ad arra, hogy az emberek utánajárjanak ennek, megfigyeljék, hogyan változik a kikötő, hogyan kapcsolódik a városhoz, és hogyan hat az ő városi életükre. Mindezt rendkívül hatékony módon teszi – mint egy történetmesélő gépezet.”

—Az épület anyaghasználata egyszerű és ipari jellegű, fenntarthatóságát a körforgásos gazdaság elveit követve valósították meg. A szerkezet

elemeire bontható, így alkotórészei könnyen újrahasznosíthatók, a homlokzati panelek pedig egy megállapodás alapján visszakerülnek a gyártóhoz az élettartamuk végén. Az alapozásnál nem használtak betoncölöpöket, így az épület nyom nélkül elbontható. A fenntartható anyaghasználat mellett az épület működése energiahatékonyabb, mint az átlag: jó hőszigetelésének és hőszivattyús rendszerének köszönhetően energiaigénye alacsony. A helyszíni szélturbina révén pedig a Portlantis az általa használt energiánál 30%-kal többet termel helyben.

08

- 07 A központi átrium a kikötő modelljével és impresszív sárga tárgyakkal a hajózás témaköréből
 08 Ugyanaz felülről: életkép az átrium üveg felülvilágítójával

IRODALOM / REFERENCES

- [1] „Rotterdam tops ranking of port carbon polluters” [Press release], Transport & Environment [honlap], hozzáférhető: <<https://www.transportenvironment.org/articles/rotterdam-tops-ranking-of-port-polluters-doing-little-to-support-green-fuels>> [utolsó belépés: 2025-05-06].
- [2] Wettstein, Domonkos: „Csillagalakzatba foglalt idő”, *Metszet*, Vol 10, No 7 (2019), pp 56-59, DOI: <10.33268/Met.2019.7.8> [utolsó belépés: 2025-05-06].
- [3] Barandy, Kat: „Step inside portlantis, MVRDV’s monumental exhibition center at the port of rotterdam”, *designboom (online)*, 2025-03-19, (3205), hozzáférhető: <<https://www.designboom.com/architecture/mvrdv-portlantis-rotterdam-exhibition-center-port-netherlands-03-19-2025/>>, [utolsó belépés: 2025-05-06].

MEGBÍZÓ: Rotterdami kikötő | TERVEZŐTÁRS: Fokke Moerel
 | ÉPÍTÉSZ MUNKATÁRSAK: Arjen Ketting, Klaas Hofman, Pim Bangert, Jonathan Schuster, Samuel Delgado, Duong Hong Vu, Monica di Salvo, Efthymia Papadima, Luis Druschke, Maximilian Semmelrock, Antonio Pilz | FENNTARTHATÓSÁGI TANÁCSADÓ: Arjen Ketting | STRATÉGIA ÉS FEJLESZTÉS: Magdalena Dzambo | SZERZŐI JOG: MVRDV Winy Maas, Jacob van Rijs, Nathalie de Vries | KIÁLLÍTÁS TERVEZŐJE: Kossmanndejong | STATIKUS MÉRNÖK: van Rossum | ÉPÜLETGÉPÉSZET, ÉPÜLETFIZIKA ÉS KÖRNYEZETVÉDELMI TANÁCSADÓ: Nelissen | KÖLTSÉGSZÁMÍTÁS: Laysan